HỌC VIỆN KỸ THUẬT MẬT MÃ KHOA AN TOÀN THÔNG TIN

GIAO THỰC AN TOÀN MẠNG

Bài 4.2. Bộ giao thức IPSec (...)

1

Giao thức ESP

2

Kết hợp AH & ESP

3

Giao thức IKE

Mục tiêu bài học

□Kiến thức

- Hiểu được cơ chế hoạt động của giao thức ESP, sự kết hợp của giao thức AH & ESP,
- Hiểu các cơ chế hoạt động của giao thức IKE

□Kỹ năng

Phân tích hoạt động của các giao thức ESP, kết hợp AH & ESP ở các chế độ Transport hoặc Tunnel qua việc chặn bắt lưu lượng mạng.

Tài liệu tham khảo

- 1. Giáo trình "Giao thức an toàn mạng máy tính"// Chương 3 "**Các giao thức bảo mật mạng riêng ảo**", năm 2013.
- 2. Giáo trình "An toàn mạng riêng ảo", năm 2007.
- William Stalling, Cryptography and Network Security Principles and Practice (5e)//Part 3, chapter 16 – pp. 483- 527, Prentice Hall, 2011

1

Giao thức ESP

2

Kết hợp AH & ESP

3

Giao thức IKE

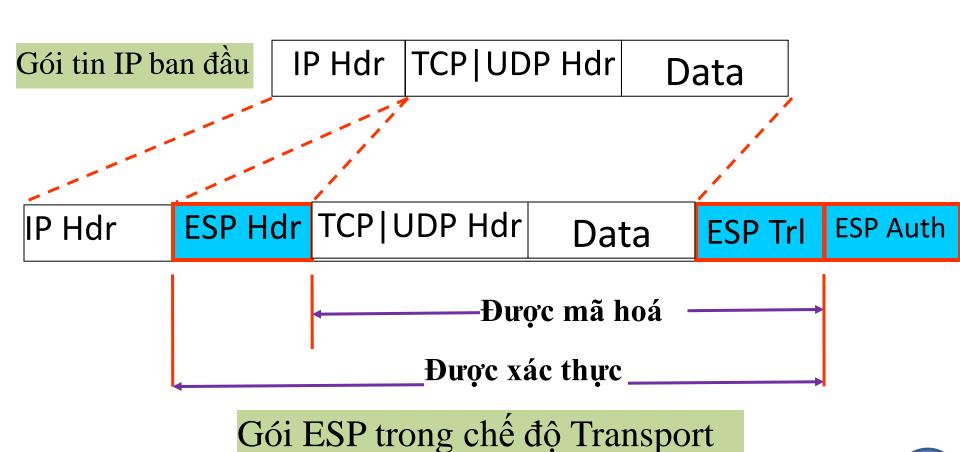
- ESP (Encapsulating Security Payload):
 - Là giao thức đóng gói tải an toàn của
 IPSec
 - -Đảm bảo tính:
 - Toàn ven
 - Xác thực
 - Bí mật (mã hóa)

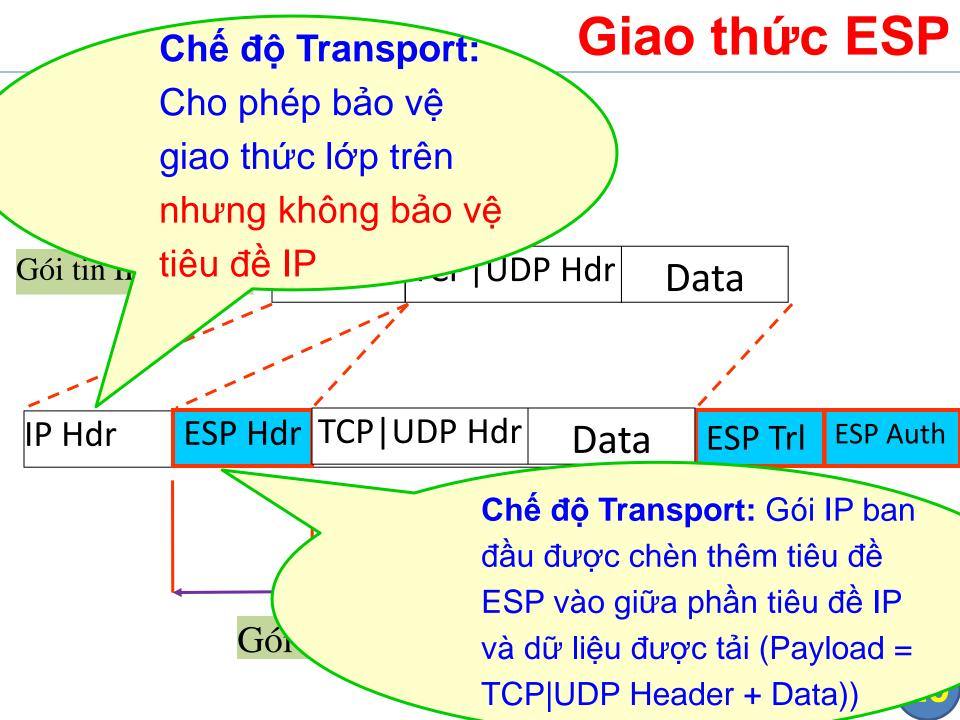
- Trong IPSec version 1: ESP chỉ cung cấp mã hóa cho phần Payload.
- Trong IPSec version 2: ESP cung cấp cả xác thực, toàn ven, mã hóa.
- Gói IP sau khi tiêu đề ESP được thêm vào như trong hình vẽ

IP Header	ESP Header	PavLoad	ESPTrailer	ESPAuthentication
11. 110000		ı ayıcası		

- Chế độ hoạt động:
 - -ESP cũng được sử dụng ở 2 chế độ:
 - Transport :
 - »Dùng IP Header gốc
 - »Chỉ mã hóa và/hoặc đảm bảo toàn vẹn cho nội dung gói tin và một số thành phần ESP, nhưng không có IP Header.

Chế độ Transport:

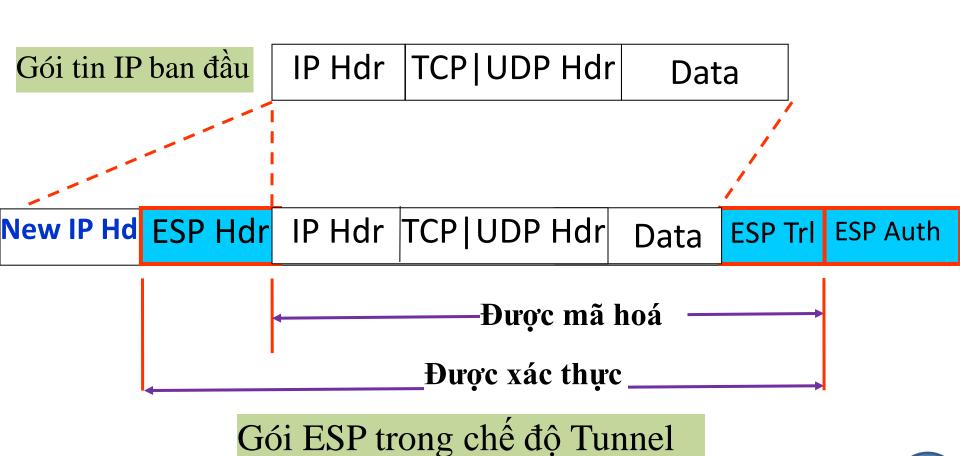

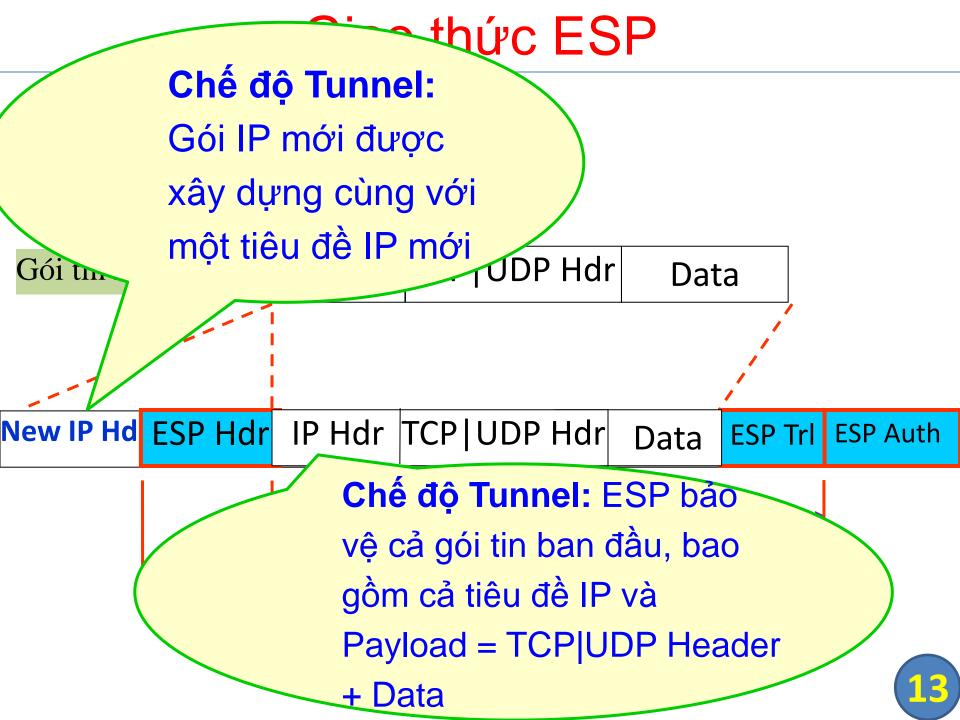
Chế độ hoạt động:

-Tunnel:

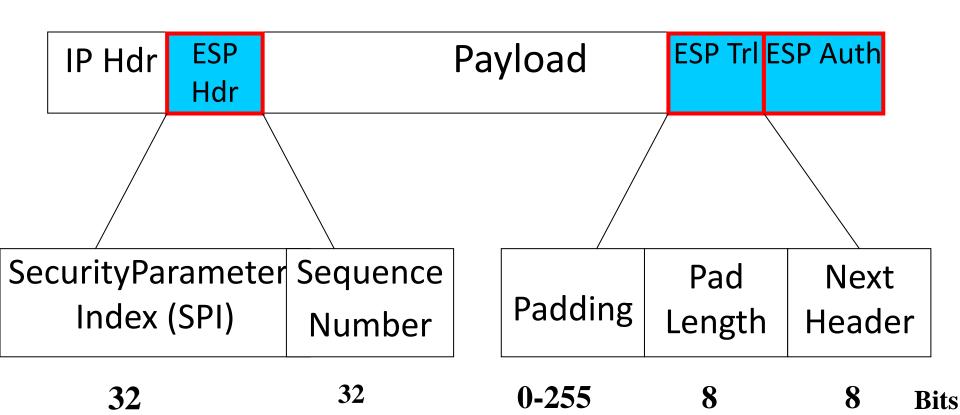
- »Tạo một IP Header mới: liệt kê các đầu cuối của ESP Tunnel (như 2 IPSec Gateway)
- »Mã hóa và/hoặc đảm bảo toàn vẹn cho nội dung gói tin, có cả IP Header và một số thành phần ESP.

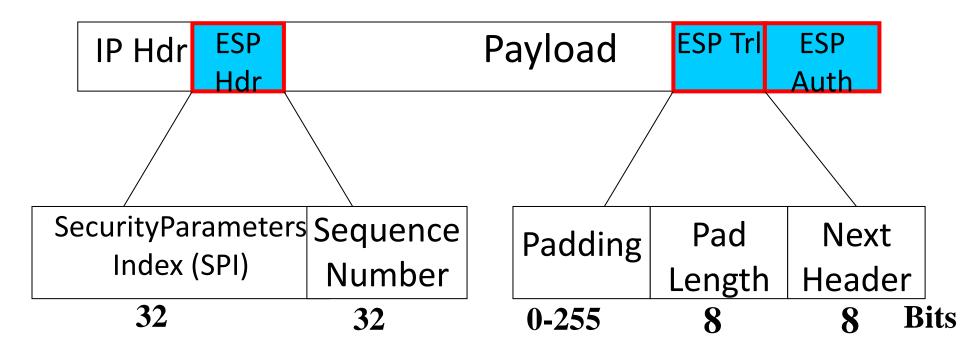
Chế độ Tunnel:

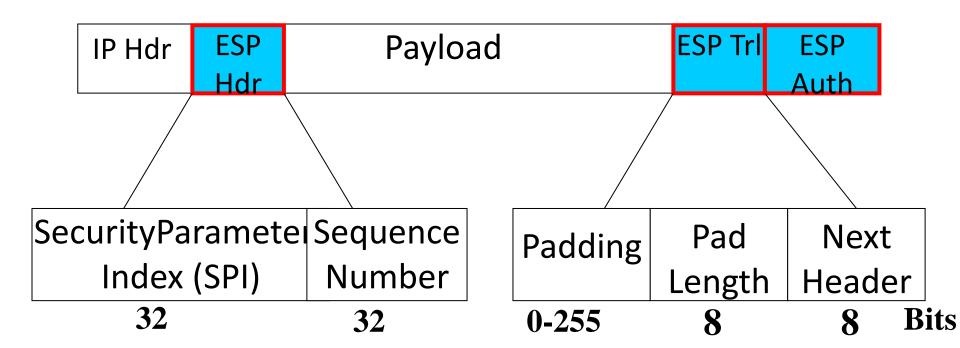
Khuôn dạng gói dữ liệu ESP:

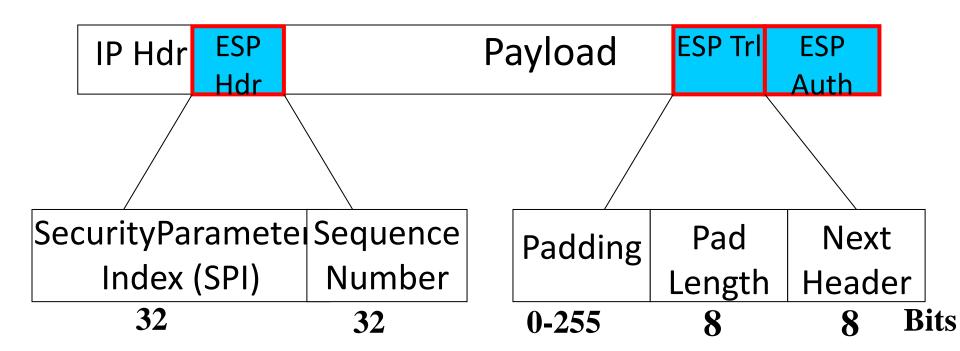
SPI:

- -Mỗi bên liên lạc tùy chọn gtri SPI
- -Bên nhận dựa vào **SPI, đ/c IP đích**, gthức IPSec **(ESP)** => xđ một SA duy nhất để áp cho gói tin nhận được.

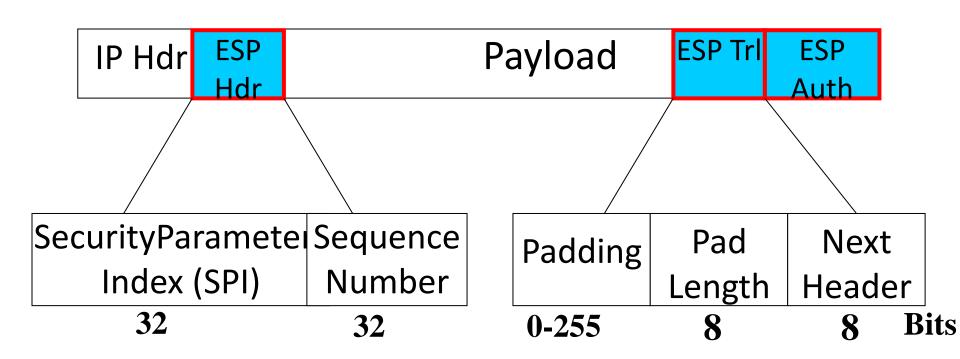
Sequence Number:

- Khởi tạo bằng 0
- Tăng lên 1 nếu mỗi gói tin được gửi
- Để chống trùng lặp gói tin

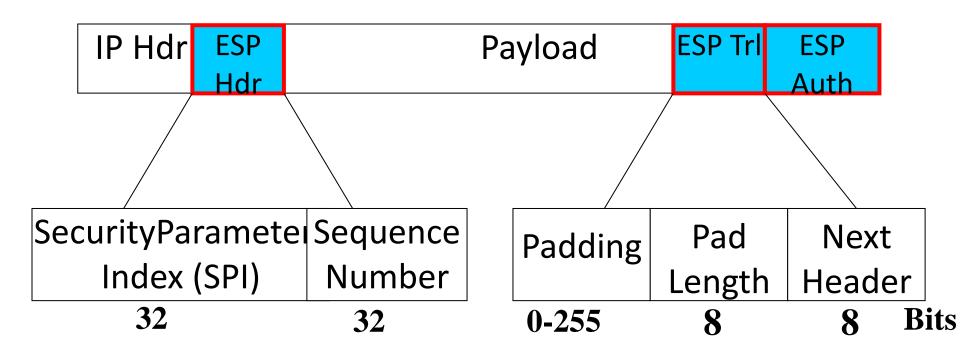
Payload:

- Là phần payload data được mã hóa

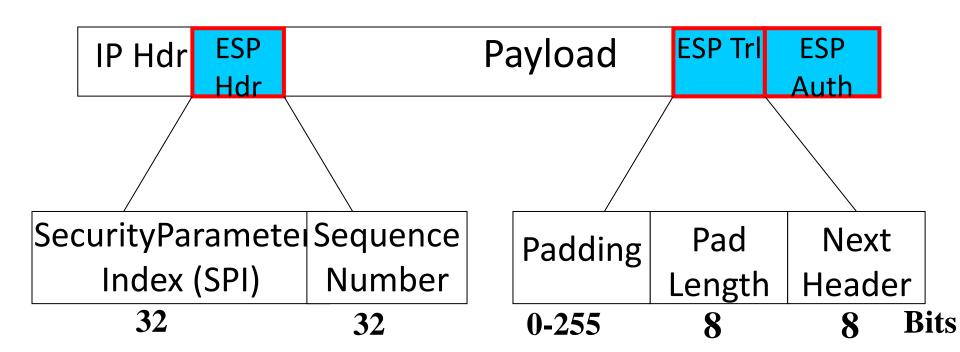
Padding (0-255 bytes):

- -Là phần dữ liệu được thêm vào gói tin (trước khi mã hóa) để đoạn dữ liệu được mã hoá là một số nguyên lần của một khối các byte
- Nó cũng được dùng để che dấu độ dài thực của Payload

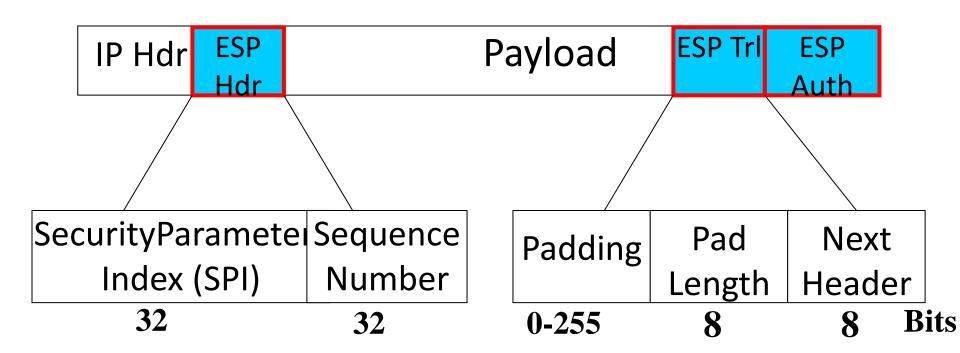
Pad Length:

-Trường này xác định số byte padding đã thêm vào

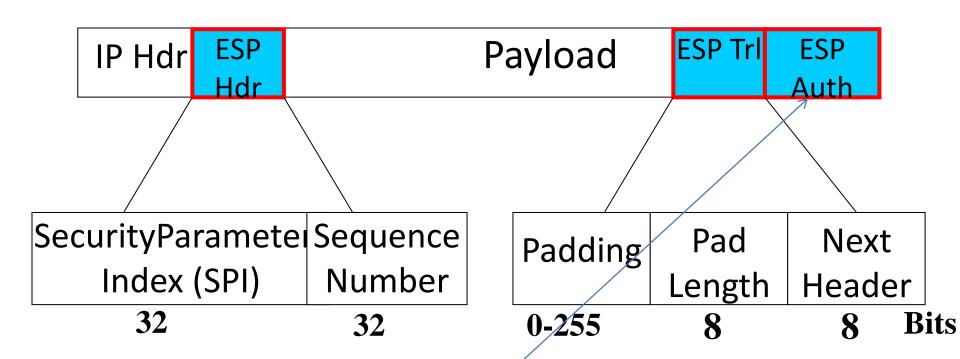
Next Header:

- Trong **Tunnel Mode**, Payload là gói tin IP, thì **Next Header =4** (IP –in-IP)

Next Header:

- -Trong **Transport Mode**, Payload là giao thức tầng 4 Transport.
- + Nếu là TCP thì Next Header = 6
- + Nếu là UDP thì Next Header =17

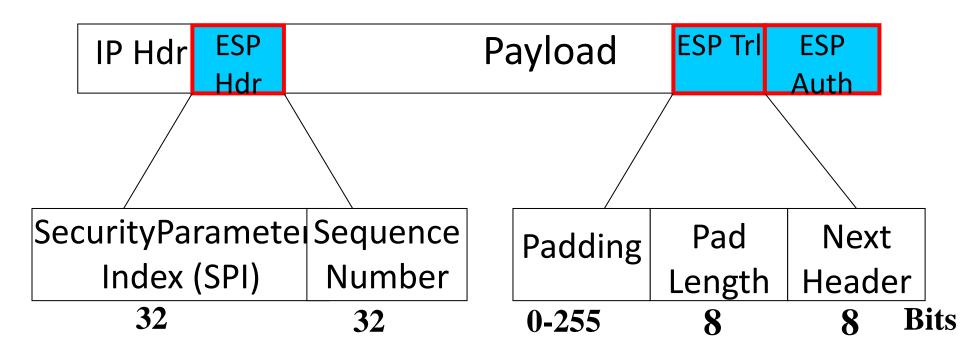

Authentication Data:

- Chứa giá trị ICV (Integrity Check Value)

ICV = HMAC(ESP Hdr + Payload + ESPTrl + Key)

- ICV phải là bội của 32 bit

Lưu ý: trong AH, xác thực được cả phần IP Header, trong ESP thì không

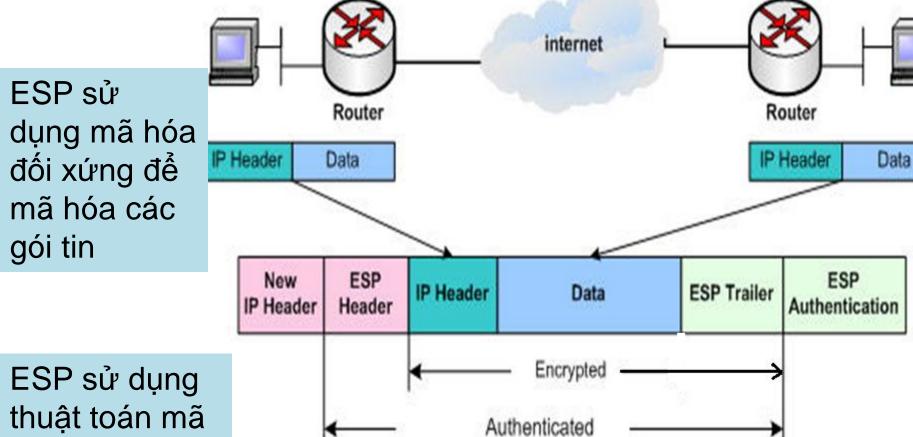
- Các thuật toán sử dụng:
 - Thuật toán mã hóa:
 - -AES-CBC, AES-CTR, 3DES
 - Thuật toán xác thực:
 - MD5, SHA1

Xử lý gói tin ESP đầu vào & đầu ra

(SV tìm hiểu thêm trong Giáo trình "Các giao thức bảo mật mạng riêng ảo", HVKTMM, năm 2013)

- Xử lý gói tin đầu ra:
 - Tìm kiếm SA
 - Mã hoá gói tin:
 - Tao Sequence Number
 - Tính ICV
 - Phân mảnh
- Xử lý gói tin đầu vào:
 - Ghép mảnh
 - Tìm kiếm SA
 - Kiểm tra SN
 - Kiểm tra ICV
 - Giải mã gói tin

ESP: mã hóa dữ liệu

hóa: AES-

CBC, AES-

CTR, 3DES...

Mã hóa ở chế độ Tunnel

Phân tích gói tin ESP

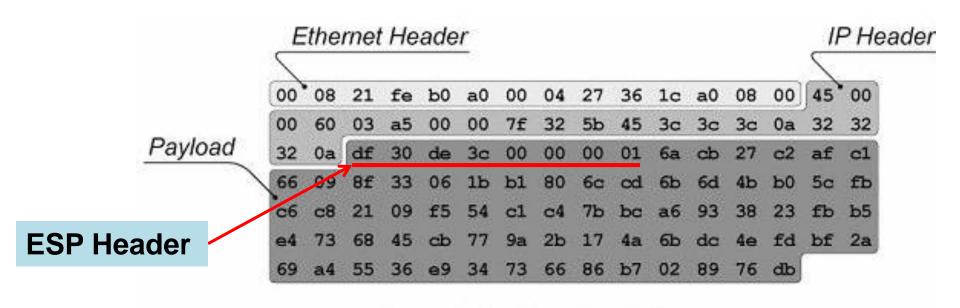

Figure 3-11: ESP Packet Capture

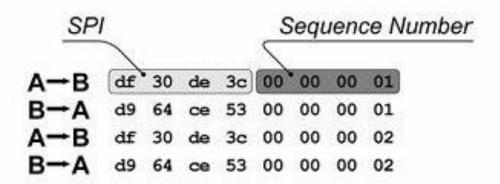
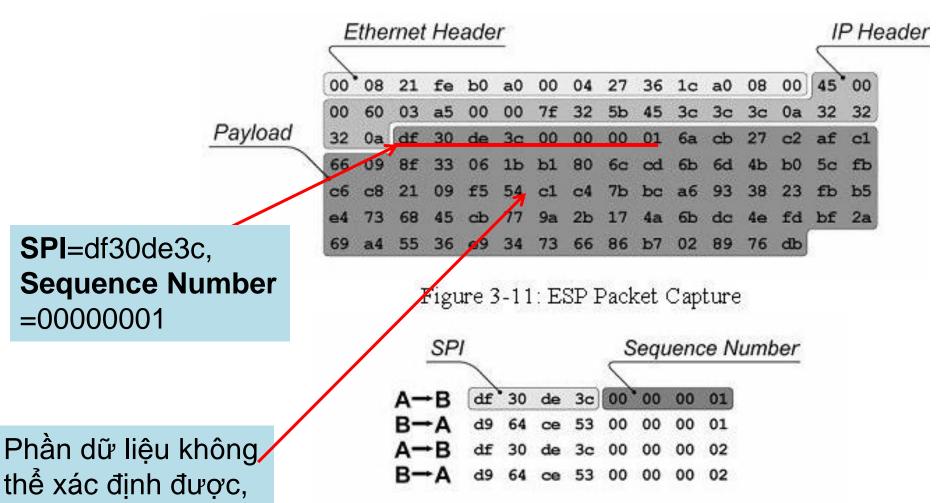

Figure 3-12: ESP Header Fields from Sample Packets

vì được mã hóa Figure 3-12: ESP Header Fields from Sample Packets

=0000001

- ESP là giao thức đảm bảo tính toàn vẹn, xác thực và bí mật, chống replay gói tin cũ.
- Hoạt động trong hai chế độ: Transport và Tunnel
- ESP version1 chỉ mã hóa cho phần Payload data.
- ESP version 2: đảm bảo cả toàn vẹn và xác thực
- ESP version 3: h
 ô trợ thêm thuật toán AES Counter mode (AES-CTR).
- ESP Tunnel thường sử dụng phổ biến trong IPSec vì nó mã hóa IP Header gốc, có thể che giấu đ/c source, dest thật của gói tin

32

Bảng so sánh giữa giao thức AH và ESP

Security	AH	ESP
Layer-3 IP protocol number	51	50
Provides for data integrity	yes	Yes
Provides for data authentication	Yes	yes
Provides for data encryption	No	Yes
Protects against data replay attacks	yes	yes
Works with NAT	No	yes
Works with PAT	No	No
Protects the IP packet	yes	No
Protects only the data	No	yes

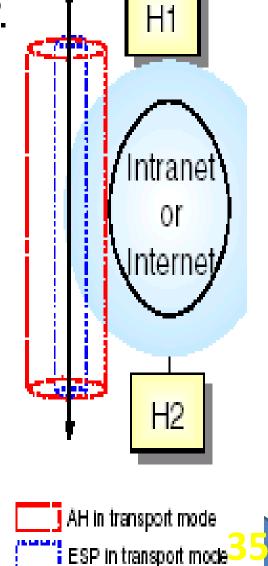
2 Kết hợp AH & ESP

Giao thức IKE

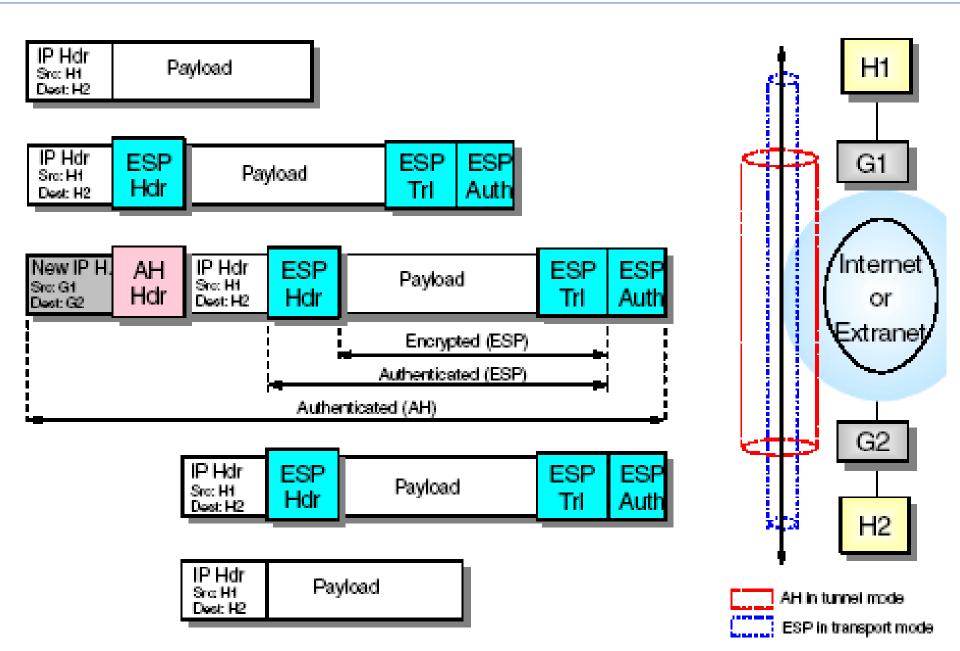
Kết hợp AH và ESP trong chế độ Transport

 Gói tin sẽ được đảm bảo an toàn 2 lớp: lớp bên ngoài là AH, lớp bên trong là ESP.

IPSec Transport Mode Payload IP Hdr ESP **ESP** AΗ **ESP** IP Hdr Payload Hdr Hdr Auth Encrypted (ESP) Authenticated (ESP) Authenticated (AH)

Kết hợp AH và ESP trong chế độ Tunnel

Giao thức ESP

Kết hợp AH & ESP

Giao thức IKE

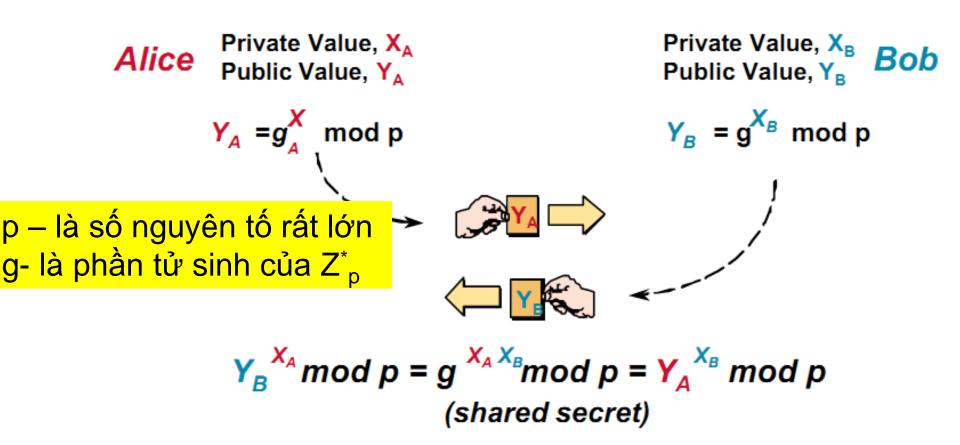
- Bản thân IPSec không có khả năng thiết lập SA
- Do đó quá trình được chia làm 2 phần:
 - -Giao thức IKE tạo, thoả thuận các SA
 - -IPSec xử lý ở mức gói

- Giao thức IKE (Internet Key Exchange RFC 2409):
 - Là giao thức để quản lý, trao đổi khóa trong
 IPSec
 - Cho phép thương lượng và tạo tự động các
 IPSec SA giữa các bên liên lạc IPSec.
 - IKE cũng chịu trách nhiệm xoá các khoá, SA sau khi một phiên truyền tin kết thúc

Lịch sử của IKE

- IKE được đưa ra đầu tiên vào năm 1998 bởi IETF
- Được xây dựng dựa trên nền tảng của ba giao thức:
 - Giao thức phân phối khóa Oakley (Key Distribution)
 - RFC 2412
 - Giao thức quản lý khóa ISAKMP (Key Management) – RFC 2408
 - SKEME (secure key exchange mechanism for Internet)
- IKE Có thể được sử dụng bên ngoài IPSec
- IKE hiện đã được phát triển với 2 phiên bản, phiên bản IKEv1 và IKEv2.

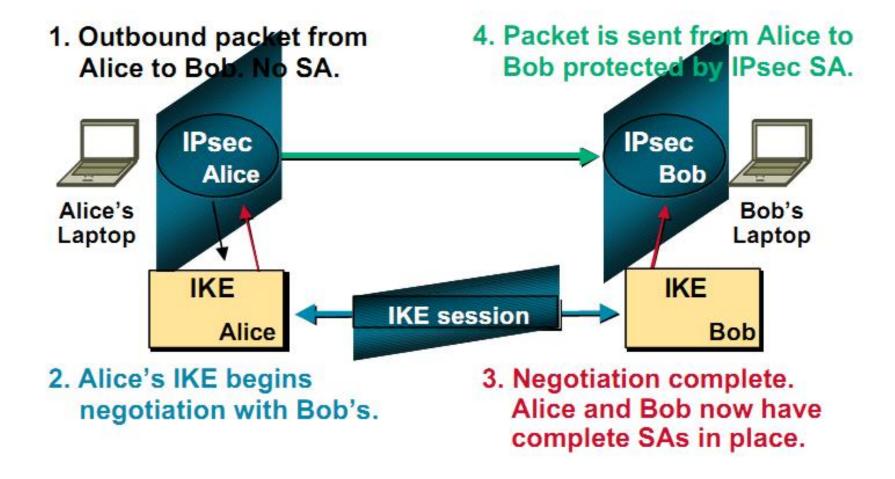
Thuật toán trao đổi khóa Diffie-Hellman

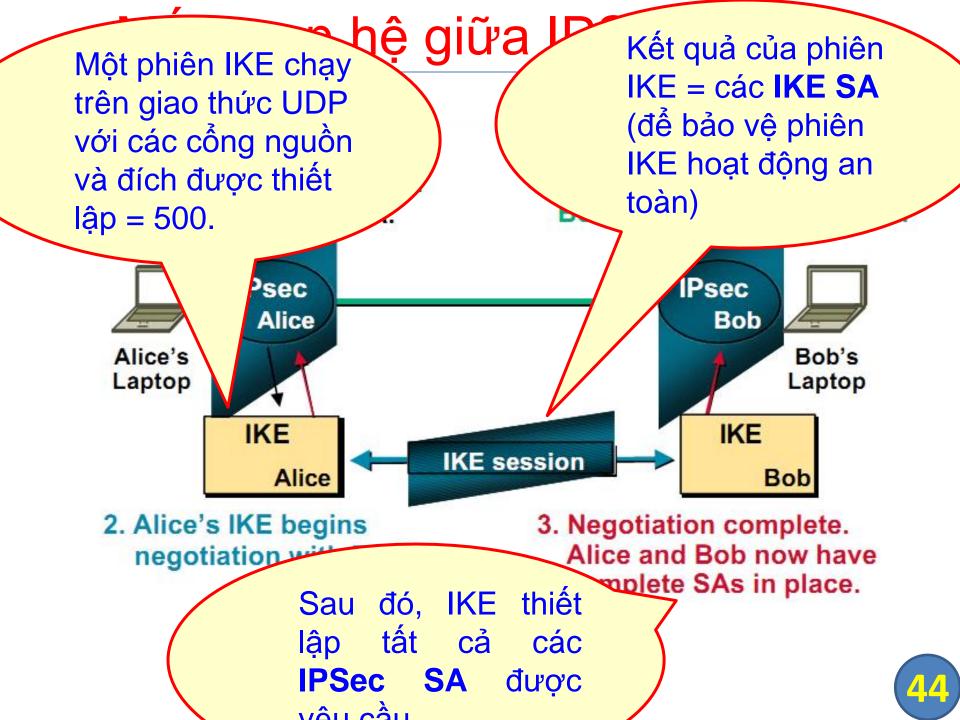

Mối quan hệ giữa IPSec và IKE

- -IPSec cần các SA để bảo vệ lưu lượng
- Nếu chưa có các SA, IPSec sẽ yêu cầu IKE cung cấp các IPSec SA.
- IKE mở một phiên quản lý với các bên tham gia, và thương lượng tất cả các SA và các khóa cho IPSec.
- -IPSec bắt đầu thực hiện bảo vệ lưu lượng.

Mối quan hệ giữa IPSec và IKE

2 pha của IKE

IKE hoạt động trên 2 pha:

- Pha 1:

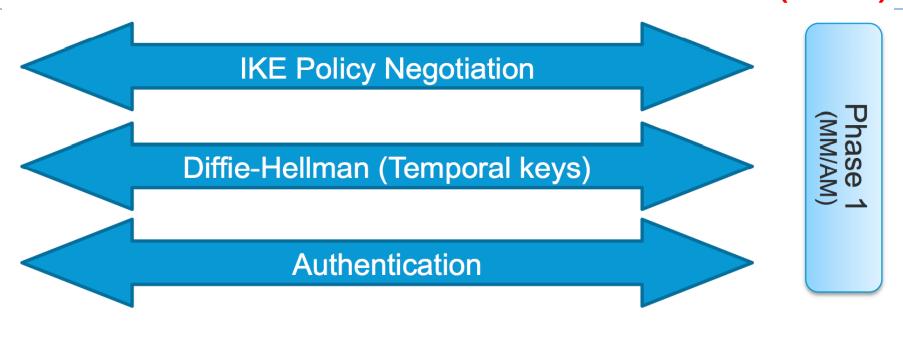
- + Mục tiêu: Thương lượng các tham số mật mã, chia sẻ khóa bí mật (Diffie-Hellman), xác thực các bên tham gia.
- => Thu được các IKE SA, các khóa mật

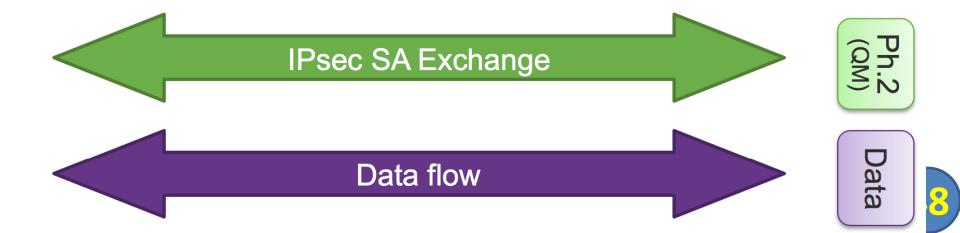
- Pha 2:

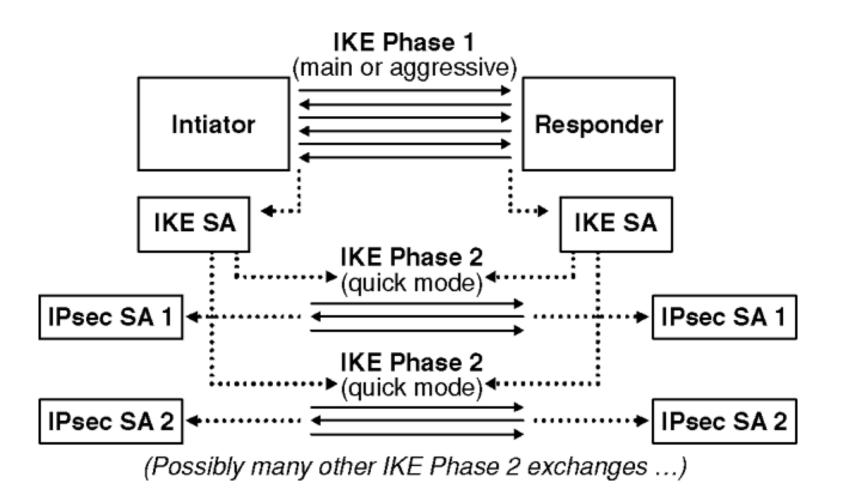
- + Mục tiêu: thỏa thuận được các khóa mật mã sử dụng để bảo vệ đường truyền cho các thực thể, và các SA (IPSec SA) cho trao đổi dữ liệu.
- => Thu được các IPSec SA, các khóa mật

- IKE gồm 2 pha:
 - IKE pha 1:
 - Sử dụng Main mode hoặc aggressive mode.
 - Thương lượng IKE SA
 - » Để bảo vệ cho IKE pha thứ 2
 - IKE pha 2:
 - Sử dụng Quick mode
 - » Thương lượng các IPSec SAs

IKE pha 1

IKE pha 1 - Main mode:

IKE pha 1 - Main mode:

Main Mode

Bước 1: Thương thảo chính sách

- Một bên sẽ đưa ra một danh sách các thuật toán.
- Bên nhận sẽ lựa chọn hoặc có yêu cầu khác.

• IKE pha 1 - Main mode:

Main Mode

Bước 1: Thương thảo chính sách

Hai bên sẽ thương lượng 4 tham số sau:

- Thuật toán mã hóa: DES | 3DES
- Thuật toán toàn vẹn: MD5 | SHA-1
- Nhóm DH để trao đổi khóa
- Phương pháp xác thực

Group 1: Modulo 768 bit

Group 2: Modulo 1024 bit

Group 3: Modulo 2048 bit

IKE pha 1 - Main mode:

Main Mode Bước 1: Thương thảo chính sách

Hai bên sẽ thương lượng 4 tham số sau:

- Thuật toán mã hóa: DES | 3DES
- Thuật toán toàn vẹn: MD5 | SHA-1
- Nhóm DH để trao đổi khóa
- Phương pháp xác thực

- 1. Dùng Pre-shared Key
- 2. Dùng chứng thư số
- 3. Dùng chữ ký số RSA

IKE pha 1 - Main mode:

Main Mode Bước 2: Trao đổi khóa Diffie-Hellman

- Hai bên thực hiện trao đối khóa bằng thuật toán Diffie-Hellman (với Group chọn ở Bước 1).
- Kết quả, hai bên có cùng một khóa chủ K_M

IKE pha 1 - Main mode:

Main Mode

Bước 3: Xác thực các bên

Kết hợp:

- Kết quả bước 1: Thuật toán mã hóa, Thuật toán băm + Phương pháp xác thực
- Kết quả bước 2: Khóa K_M
- => Identity payload được băm sau đó được mã hóa bằng K_M

Identity payload=
Identity type+ port
+ protocol

Một số kiểu ID IPSec

VPN Gateway IDs are exchanged in IKE Main Mode:

IPsec ID type	FreeS/WAN ipsec.conf example
ID_IPV4_ADDR	rightid=11.22.33.44
ID_FQDN	rightid=@gateway.kool.net
ID_USER_FQDN	rightid=antje@kool.net
ID_DER_ASN1_DN	rightid="C=DE, O=Kool AG, CN=antje@kool.net"
ID_KEY_ID	rightid=@#736f6e696377616c6c #sonicwall

Client / Client Subnet IDs are exchanged in IKE Quick Mode:

ID_IPV4_ADDR	right=11.22.33.44
ID_IPV4_ADDR_SUBNET	rightsubnet=10.1.0.0/22

IKE pha 1 - Main mode:

Main Mode

Bước 1: Thương thảo chính sách

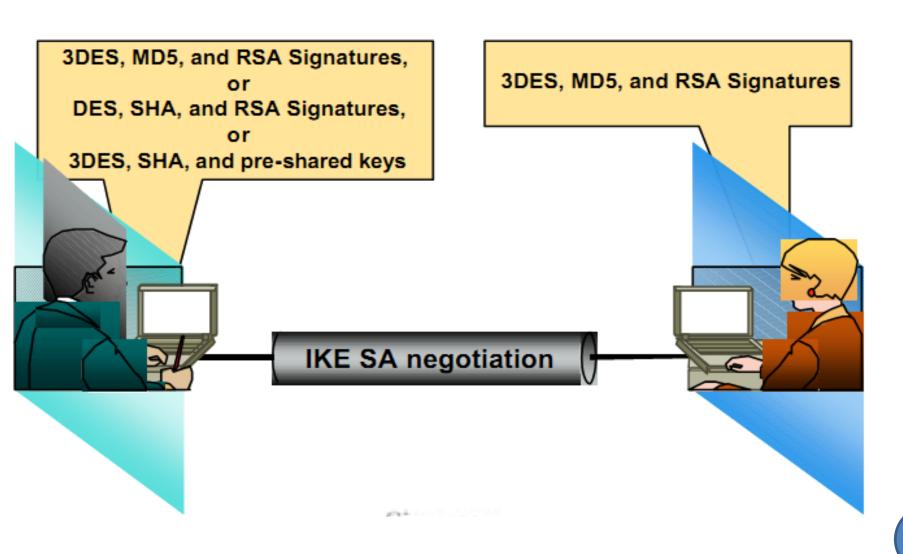
Bước 2: Trao đổi khóa Diffie-Hellman

Bước 3: Xác thực các bên

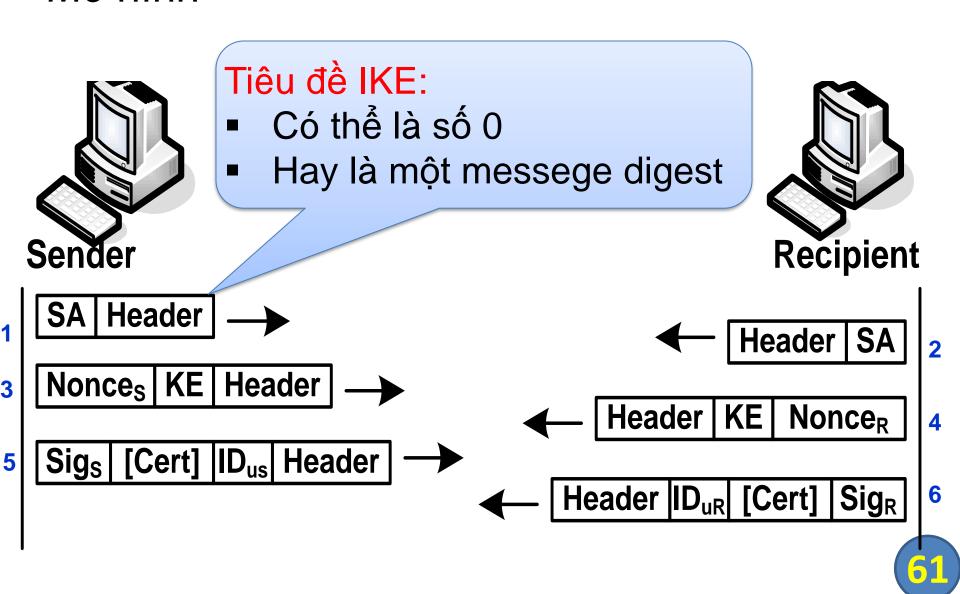
Kết quả pha 1:

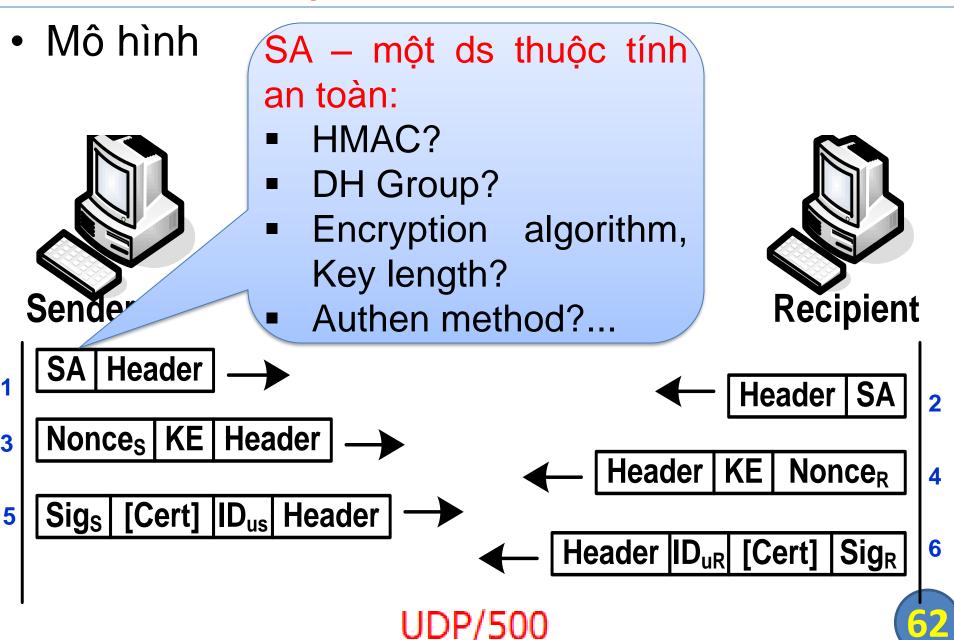
- Hai bên thương lượng được IKE SA (thuật toán mã hóa, thuật toán xác thực, phương pháp xác thực)
- Khóa mật K_M
- Xác thực được nhau.

IKE pha 1 - Ví dụ:

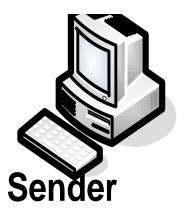

- Xác minh và bảo vệ định danh của các bên liên lạc
- Trong chế độ này, 6 thông điệp được trao đối
 - 2 message đầu: thương lượng tham số mật mã
 - 2 message giữa: trao đối khoá DH và Nonce
 - 2 message cuối: xác thực các bên

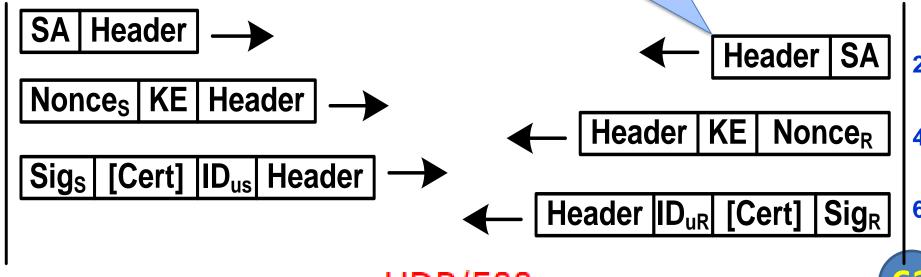
Mô hình

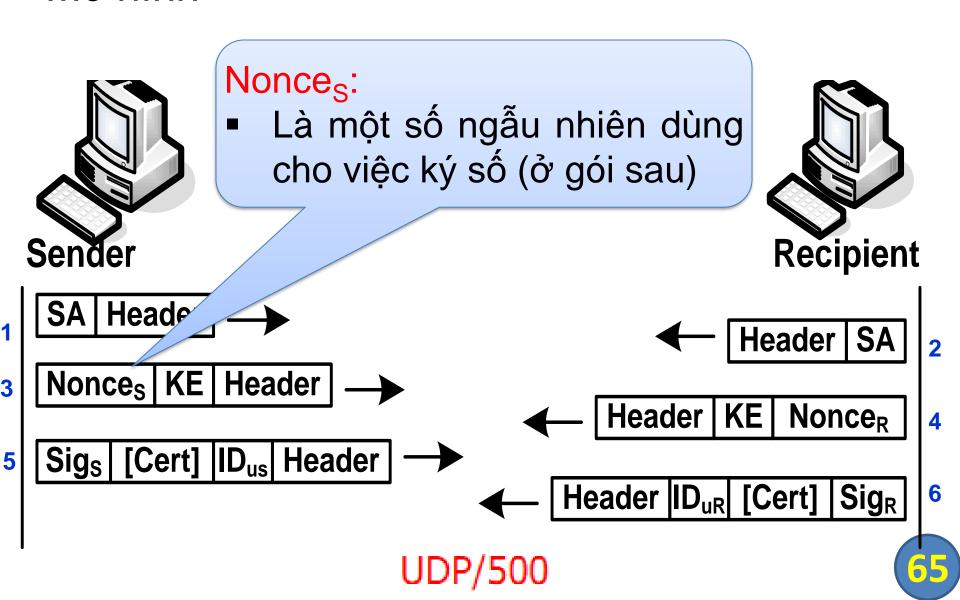
Bên nhận:

- Lựa chọn các thuộc tính an toàn trong ds SA nhận được.
- Gửi lại cho bên gửi

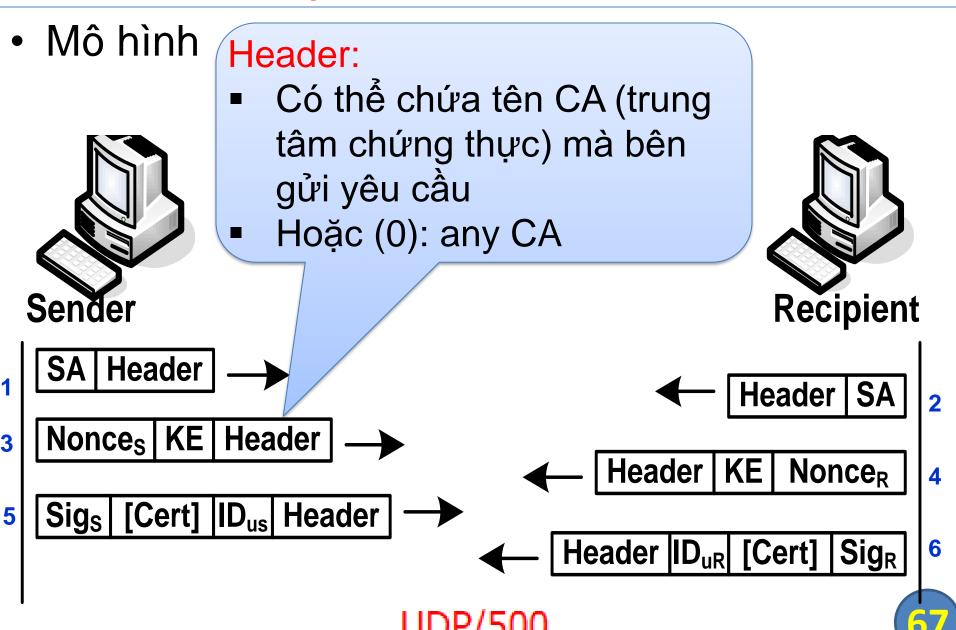

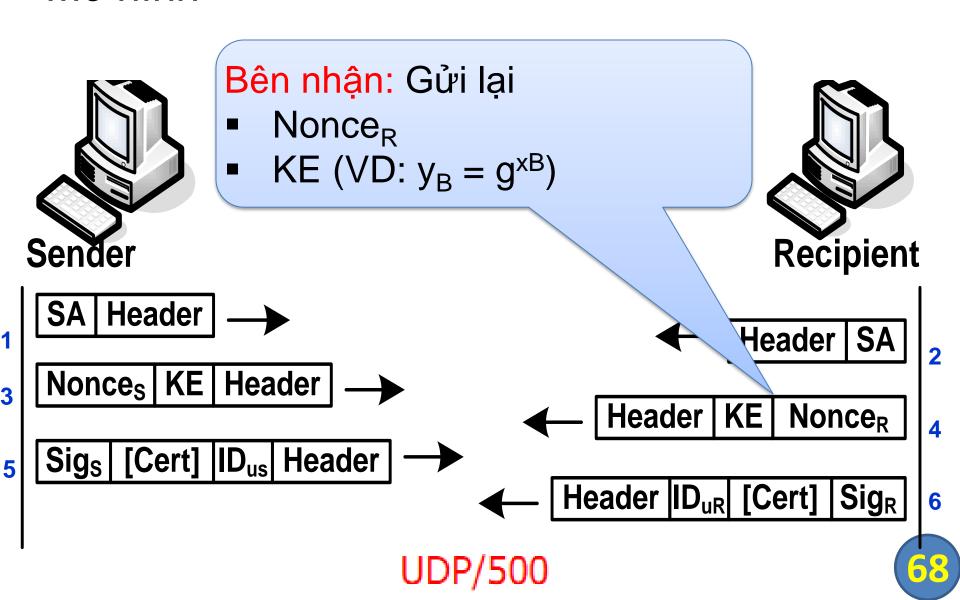

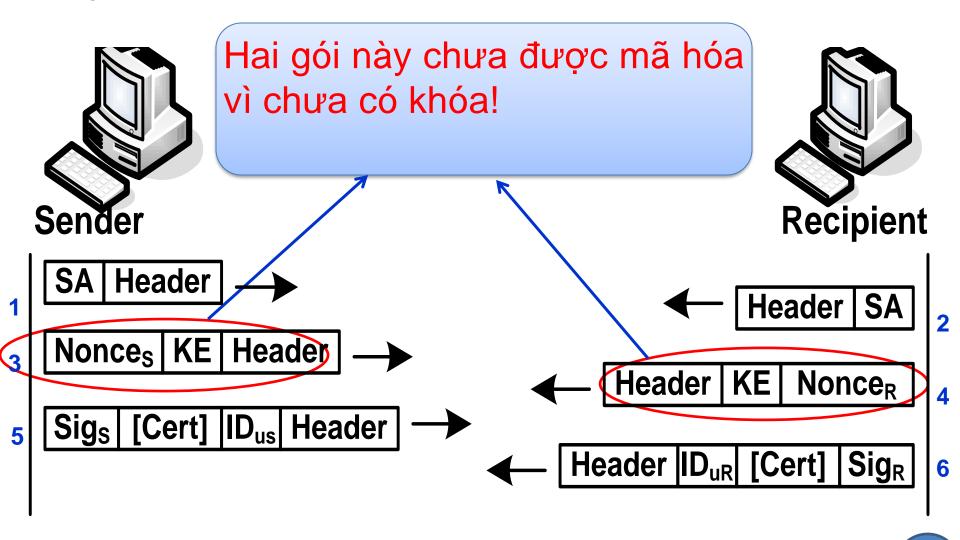
 Mô hình Hai gói này chưa được mã hóa vì chưa có khóa! Recipient Sender SA Header Header SA Nonce_s | KE | Header | Header | KE | Nonce_R Sigs | [Cert] | IDus | Header Header | ID_{uR} | [Cert] UDP/500

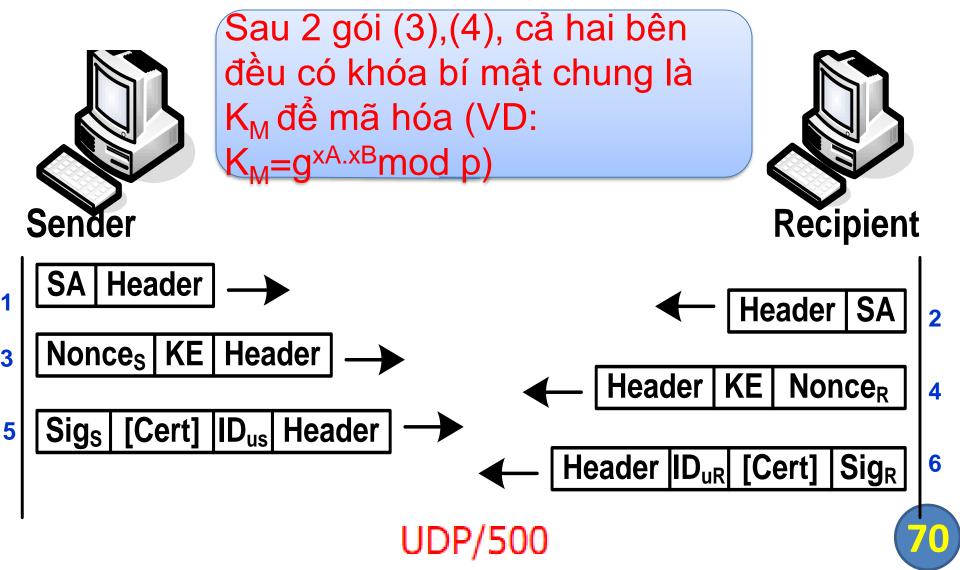

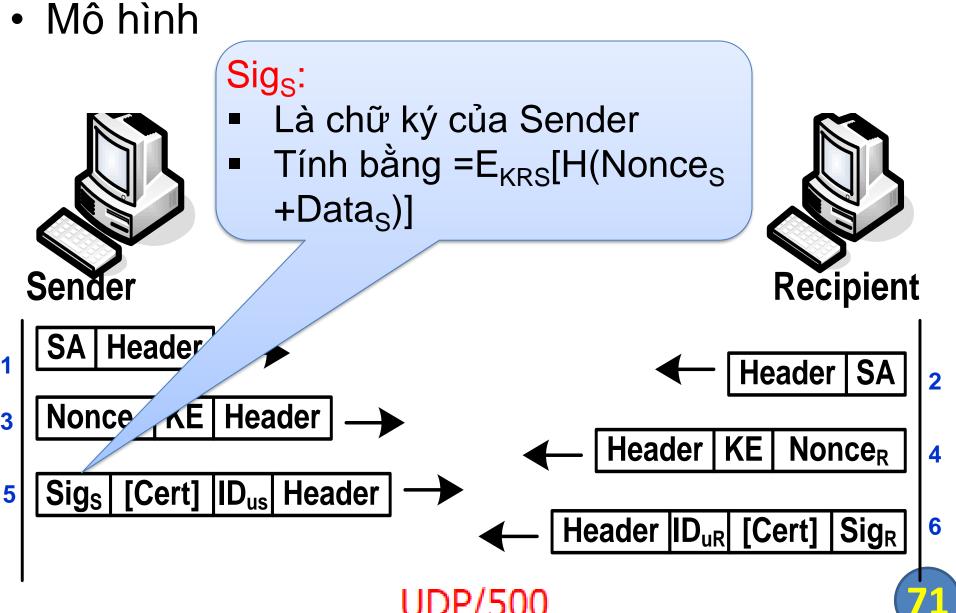
 Mô hình KE (Key Exchange): Là khóa công khai để dùng cho trao đổi khóa DH $VD: y_A = g^{xA}$ Recipient Sender Header Header | SA Nonces KE Header Header | KE | Nonce_R Sig_s | [Cert] |ID_{us} | Header Header |ID_{uR}| [Cert]

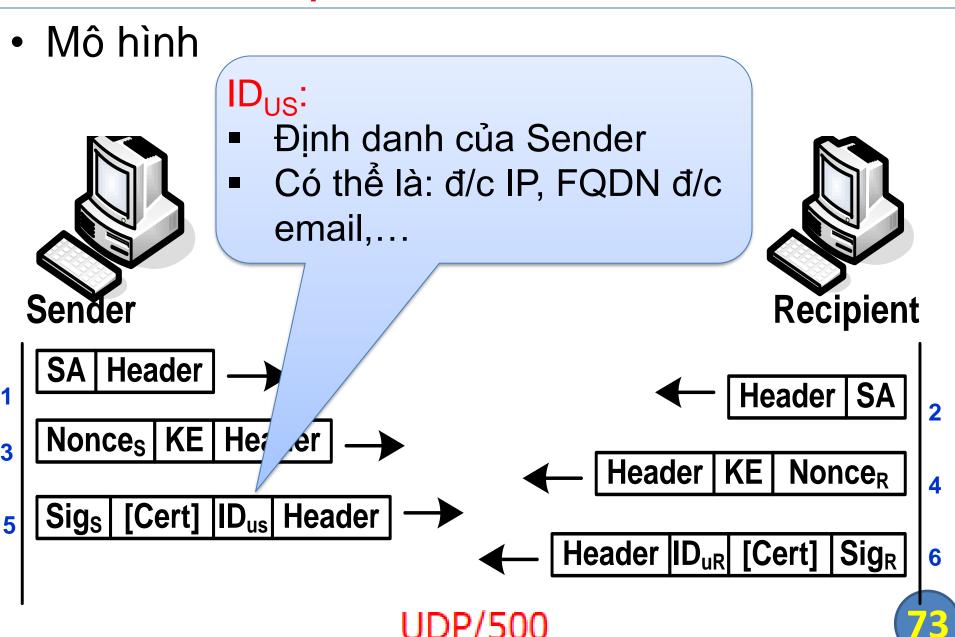

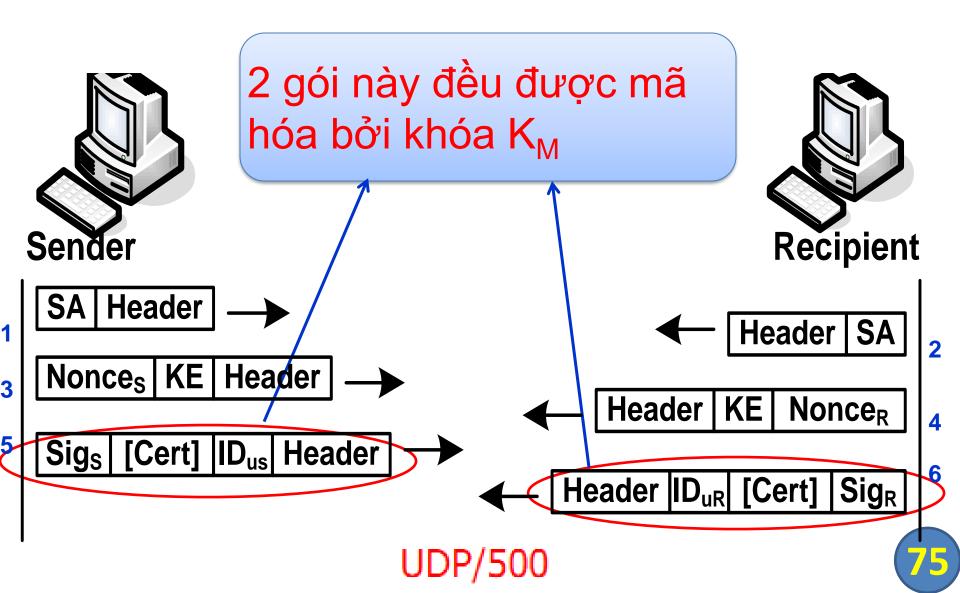

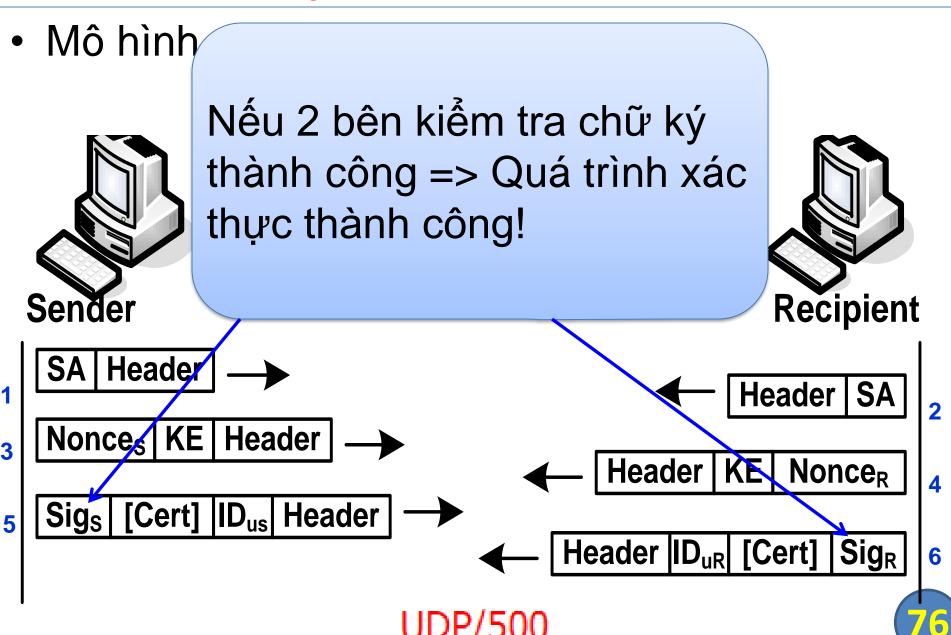
 Mô hình Cert: Là chứng thư số của Sender Chứa khóa công khai của Sender KUS (tương ứng với KRS) Recipient Sender Header Header | SA Nonce_s | KE *≥*ader Header | KE | Nonce_R Sig_s | [Cert] |ID_{us}| Header Header |ID_{uR}| [Cert]

 Mô hình Bên nhận: Kiểm tra chữ ký của Sender Lấy khóa công khai KUS của Sender trong [Cert_s] Kiếm tra chữ ký: $Sig_S = E_{KRS}[H(Nonce_S + Data_S)]$ Recipient Sender Header Header | SA Nonces | KE | Header Header | KE | Nonce_R Sigs | [Cert] | ID_{us} | Header Header | ID_{uR} | [Cert]

Mô hình

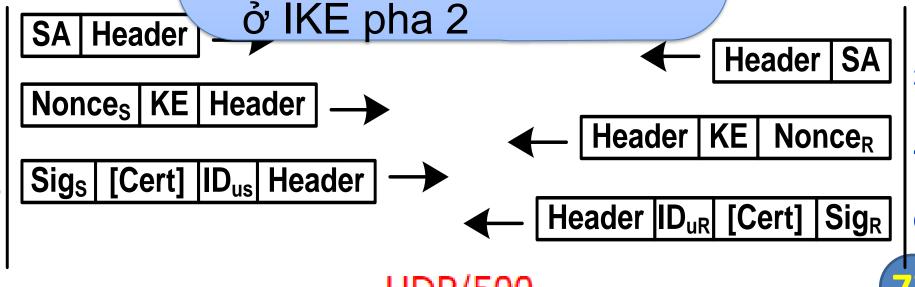

Mô hình Kết thúc IKE Pha 1:

Sender

- Hai bên xác thực được nhau.
- Thu được các tham số, thuật toán mật mã, khóa K_M để mã hóa các gói tin

IKE pha 1 - Agressive Mode

IKE pha 1 - Agressive Mode

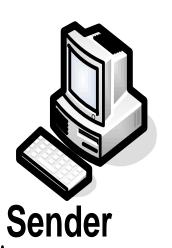
- Agressive Mode
 - Được thiết lập tương tự như trong Main Mode
 - Khác ở chỗ là chỉ có 3 thông điệp được trao
 đổi
 - Nhanh hơn chế độ Main Mode./.

IKE pha 1 - Agressive Mode

- Message 1: dùng để hỗ trợ chính sách an toàn, dữ liệu tạo khoá, số ngẫu nhiên dùng cho việc ký số và định danh.
- Message 2: để đáp lại thông điệp thứ nhất. Nó xác thực người nhận và thống nhất chính sách an toàn, dữ liệu tạo khoá.
- Message 3: dùng để xác thực người gửi./.

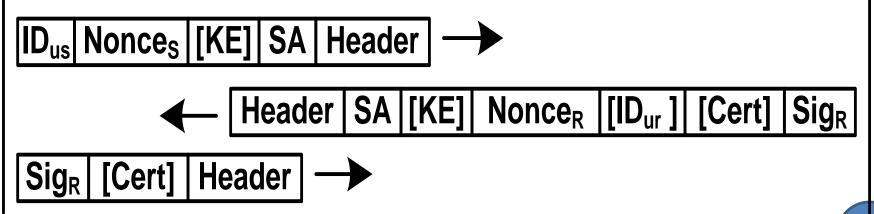
IKE pha 1 - Agressive Mode

Mô hình

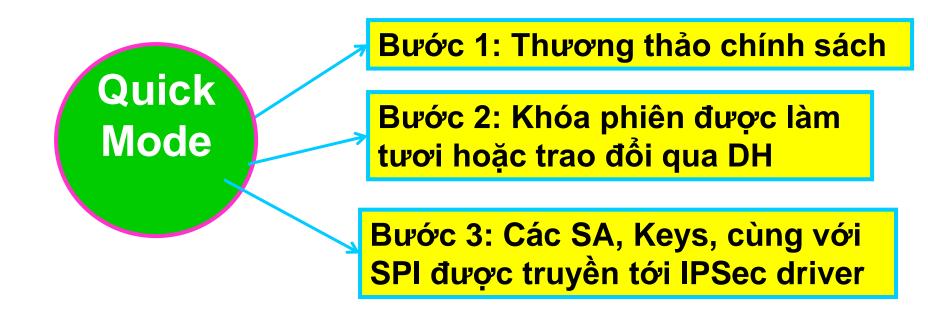
Tương tự như Main Mode, nhưng các bước được rút gọi hơn, thông điệp dài hơn

IKE pha 2

IKE pha 2 - Quick mode:

IKE pha 2 - Quick mode:

Quick Mode Bước 1: Thương thảo chính sách

- Một bên sẽ đưa ra một danh sách các thuật toán mật mã (SA).
- Bên nhận sẽ lựa chọn hoặc có yêu cầu khác.

84

IKE pha 2 - Quick mode:

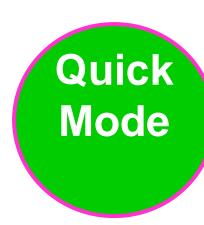

Bước 1: Thương thảo chính sách

Sau khi thương lượng xong. 2 SA được thiết lập cho mỗi bên

- Một SA cho lưu lượng INBOUND
- Một SA cho lưu lượng OUTBOUND

IKE pha 2 - Quick mode:

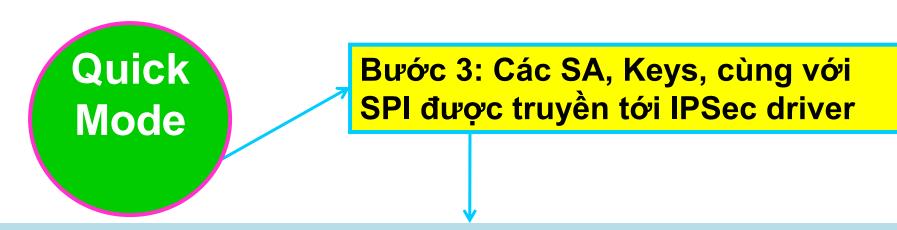
Bước 2: Khóa phiên được làm tươi hoặc trao đổi qua DH

Các khóa này làm nhiệm vụ cho: xác thực, toàn vẹn, mã hóa (nếu cần) trong phiên IPSec.

Có hai lựa chọn:

- Làm tươi khóa K_M thu được bằng DH trong pha 1
- Thực hiện trao đổi khóa DH lần 2, để thu được Ks (rekey)

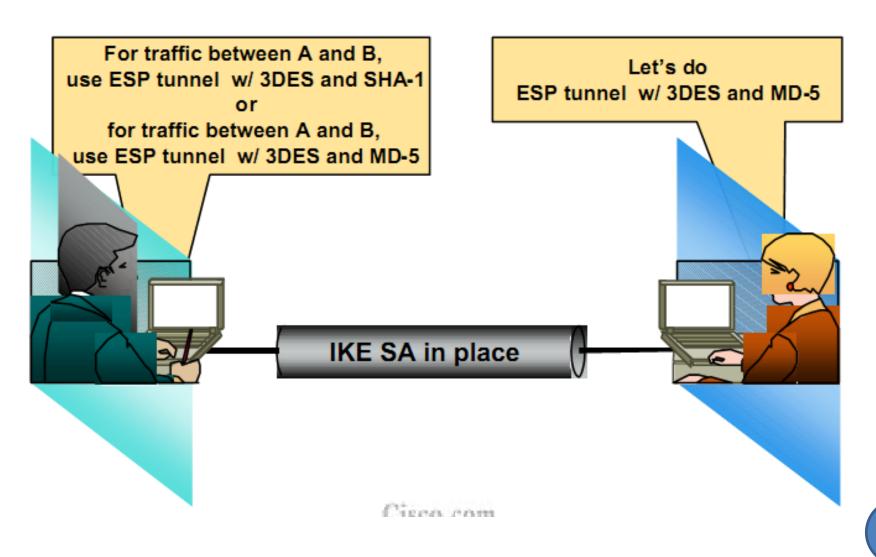
IKE pha 2 - Quick mode:

Kết quả pha 2:

- Là một cặp SA mới (inbound & outbound) được dùng để bảo vệ lưu lượng IP
- Mỗi SA có SPI và key riêng của nó
- Các khóa mới được tạo cho: xác thực, toàn vẹn hay mã hóa.
- Sau khi cặp SA mới được tạo ra, cặp SA cũ bị xóa, và lưu lượng được bảo vệ với cặp SA mới

IKE pha 2 - Ví dụ: (thương lượng IPSec SA)

Mô hình 3 gói làm nhiệm vụ:

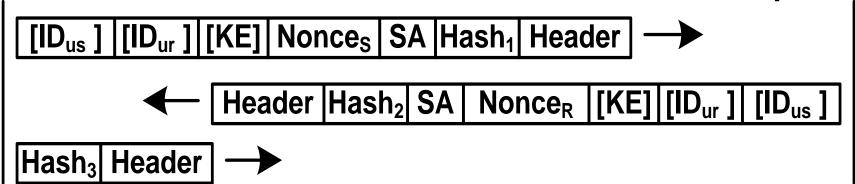
Sender

2

- Thương lượng SA
- Rekey hoặc refresh khóa bằng DH.
- Xác thực lẫn nhau

Recipient

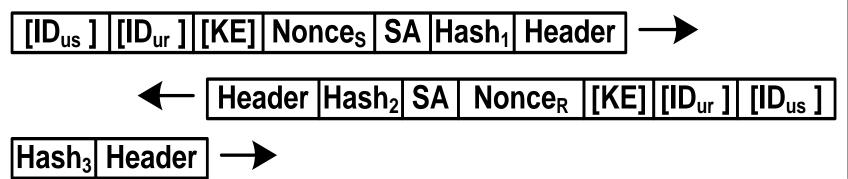

Mô hình

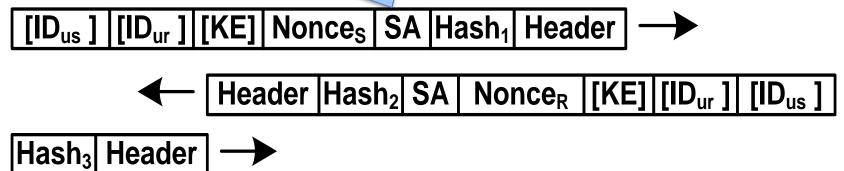

Cả 3 gói đều được mã hóa bằng khóa K_M ở pha 1

 Mô hình SA (ds các thuộc tính an toàn): -cipher? -HMAC? -Key length? -IPSec protocol? (AH, ESP)?, ... Sender Recipient [ID_{us}] | [ID_{ur}] | [KE] | Nonce_s | SA | Hash₁ | Header

2

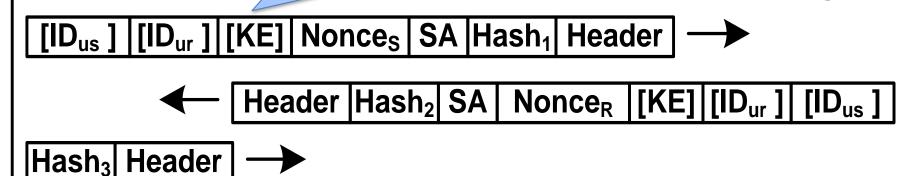
Mô hình

Sender

KE:

- Khóa công khai để trao đổi khóa DH (lần 2)
- Tạo ra một khóa phiên mới
 K_S cho xác thực, mã hóa lưu
 lượng IP thực (phiên IPSec)
- Có thể không cần khóa này,
 lấy luôn khóa K_M ở pha trước

Mô hình

Kết thúc pha 2:

- Tạo ra 2 SA:
- + Môt SA Inbound
- + Một SA Outbound
- Mỗi SA có SPI và key riêng.

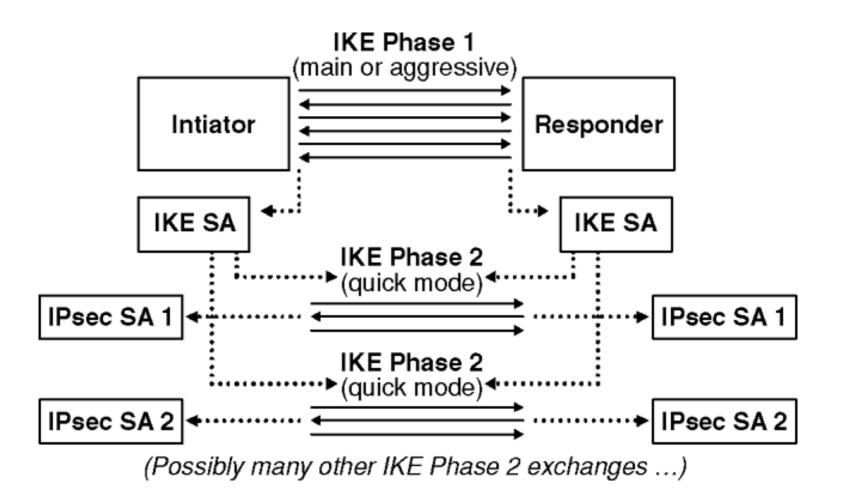
Sender

[ID_{us}] [ID_{ur}] [KE] Nonce_s SA Hash₁ Header

Header Hash₂ SA Nonce_R [KE] [ID_{ur}] [ID_{us}]

Hash₃ Header →

Ví dụ về hai pha IKE

Keying Mode:	IKE with Preshared Key ‡
Phase 1:	
Encryption:	3DES ‡
Authentication:	MD5 ‡
Group:	768-bit ‡
Key Lifetime:	28800 sec
Phase 2:	
Encryption:	3DES ‡
uthentication:	SHA1 ‡
Perfect Forward Secrecy:	Enable ‡
Preshared Key:	name
Group:	768-bit ‡
Key Lifetime:	3600 sec

Nhược điểm của IKE v1

- Có quá nhiều tùy chọn an toàn dẫn tới việc khó quản lý, kiểm soát.
- Thực hiện nhiều bước trao đổi, phức tạp, dẫn đến tính hiệu quả kém, khó đánh giá và phân tích độ an toàn.
- Không hỗ trợ phương pháp xác thực mở rộng EAP.
- Bị tấn công phản xạ ngay cả ở chế độ Main mode xác thực sử dụng khóa chia sẻ trước hoặc sử dụng chứng chỉ số [].

Tổng quan về giao thức IKEv2

- Ra đời 10/2005 trong RFC 4306.
- Được phát triển nhằm giải quyết những vấn đề của IKEv1
- IKEv2 cũng bao gồm hai pha.
 - Pha 1 gồm hai thủ tục IKE_SA_INIT và IKE_AUTH.
 - Pha 2 gồm thủ tục CREAT_CHILD_SA và/ hoặc có thêm thủ tục INFORMATION.
- (Sinh viên tham khảo thêm trong giáo trình, trên mạng)

Ứng dụng của giao thức IKE.

- Được sử dụng rất rộng rãi.
 - –Sử dụng như một phần của bộ giao thức IPSec - có thể triển khai trên Windows Server 2008, Windows Server 2012, Windows Server 2016, Windows Server 2019.
 - -Trong các sản phẩm mã nguồn mở.
 - OpenIKEv2.
 - StrongSwan.
 - Openswan.
 - Racocon và Racocon2 của dự án KAM.
 - . . .

Giao thức IPSec (Tổng kết)

Giới thiệu về IPSec

Tổ hợp an toàn (SA) trong IPSec

Giao thức xác thực tiêu đề (AH)

Giao thức ESP

Sự kết hợp của AH và ESP

Giao thức trao đổi khóa IKE

